

Roos van Leary

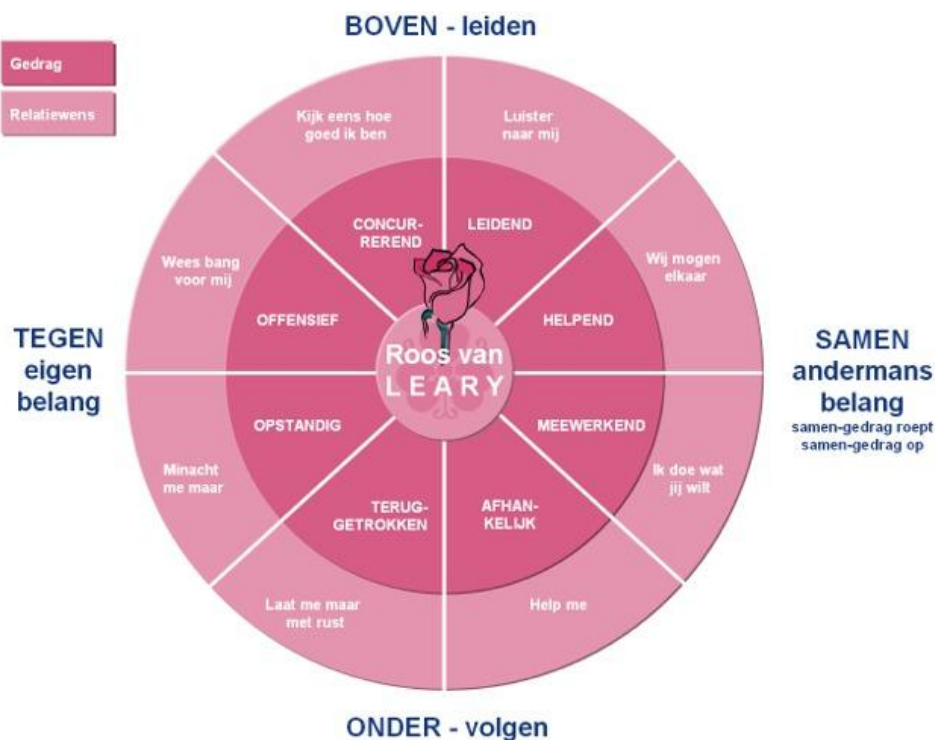
In 1957 heeft Timothy Leary in zijn boek 'The Interpersonal Diagnosis of Personality' zijn inmiddels beroemde 'roos' gepresenteerd. Deze roos bestaat uit 2 assen die elk twee tegenpolen van een gedragscomponent verbeelden. Op de verticale as zet hij 'dominant' (boven) tegenover 'afhankelijk' (onder) gedrag, op de horizontale as 'samen' (liefde) tegenover 'tegen' (agressie) gedrag. Zo krijg je 4 soorten gedrag:

- Boven: gericht op veel invloed uitoefenen;
- Onder: niet of nauwelijks gericht op invloed uitoefenen;
- Samen: gericht op acceptatie;
- Tegen: gericht op andere belangen dan acceptatie (meestal resultaat);

Gedrag roept gedrag op

Wat Leary zag is dat gedrag op de samen-tegen-as gelijksoortig gedrag oproept. Dus iemand die zich 'samen' gedraagt, roept 'samen' gedrag op, 'tegen' gedrag roept 'tegen' gedrag op. De gedragingen op de verticale as roepen juist tegengesteld gedrag op, dus iemand die zich dominant gedraagt roept afhankelijk gedrag op en omgekeerd. We kunnen dus door ons eigen gedrag het gedrag van de ander beïnvloeden.

Om een genuanceerder beeld te creëren omtrent verschillende gedragingen, besloot Leary om elk vak te splitsen. Hierdoor ontstonden er acht verschillende basisgedragingen. Ieder van die gedragingen heeft een tegengesteld gedrag, met een bijbehorende 'relatiewens'.

Relatiewens

Een relatiewens is de reactie op het gedrag van de ander, rekening houdend met het feit dat boven-gedrag onder-gedrag oproept, en samen en tegen gedrag symmetrisch gedrag oproepen. Enkele voorbeelden (zie de roos hierboven):

- 'Afhankelijk gedrag' roept 'leidend gedrag' op;
- 'Concurrerend gedrag' roept 'teruggetrokken gedrag' op;
- 'Offensief gedrag' roept 'opstandig gedrag' op;
- 'Helpend gedrag' roept 'meewerkend' gedrag op.